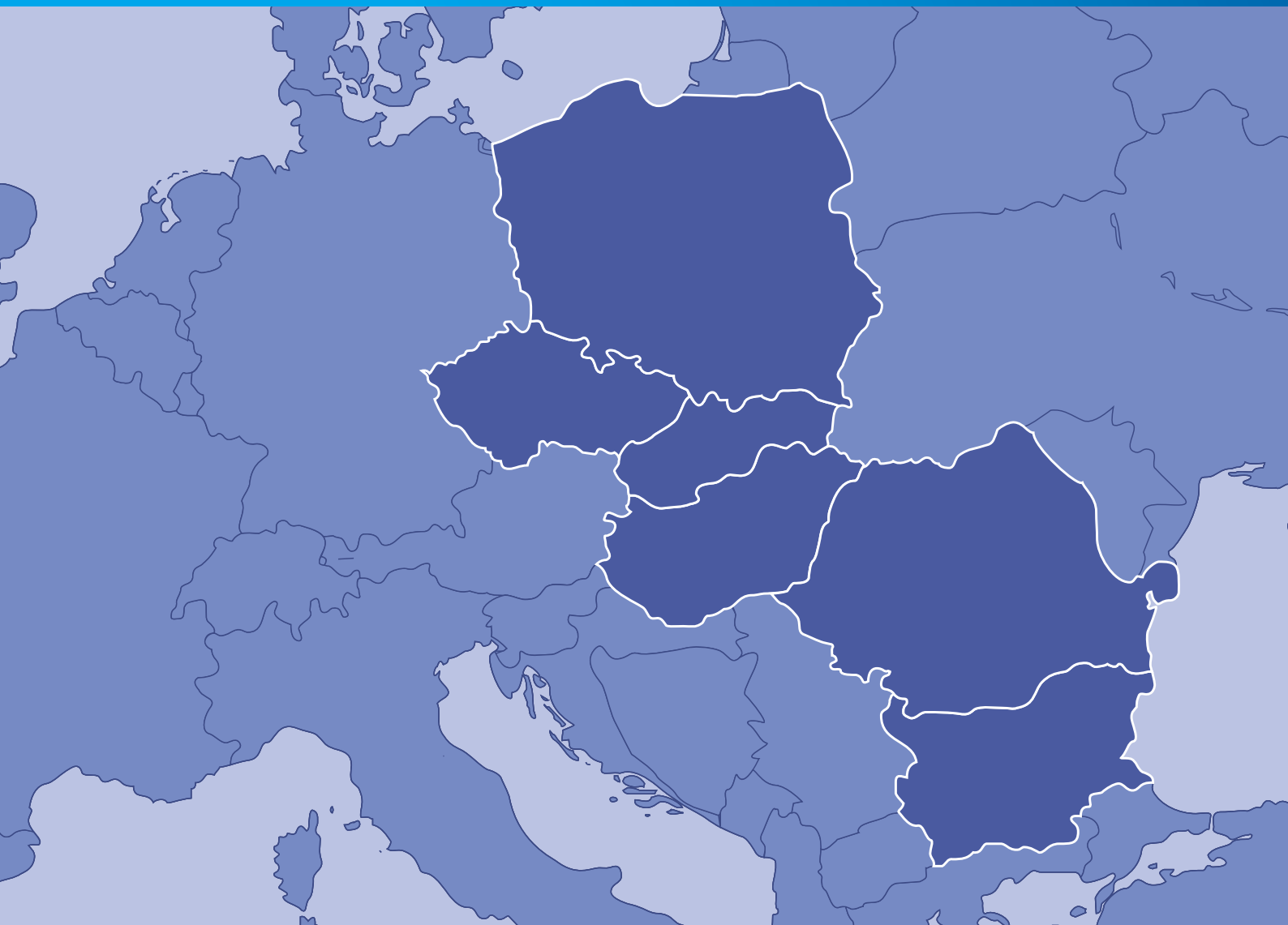

SPOLEČNÝ DOKUMENT ÚZEMNÍHO ROZVOJE STÁTŮ V4+2

• Visegrad Group

CZECH REPUBLIC, HUNGARY, POLAND, SLOVAKIA

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

ÚSTAV
ÚZEMNÍHO ROZVOJE

Ministerstvo pro místní rozvoj

Ústav územního rozvoje

ISBN 978-80-87318-10-2

SPOLEČNÝ DOKUMENT
ÚZEMNÍHO ROZVOJE
STÁTŮ V4+2

ZPRACOVATELÉ

Řídící skupina

Ministerstvo pro místní rozvoj, Česká republika

Ministerstvo regionálního rozvoje a veřejných prací, Bulharsko

Ministerstvo národního rozvoje a ekonomiky, Maďarsko

Ministerstvo regionálního rozvoje, Polsko

Ministerstvo infrastruktury, Polsko

Ministerstvo regionálního rozvoje a cestovního ruchu, Rumunsko

Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje, Slovenská republika

Pracovní skupina

Ústav územního rozvoje, Česká republika

Národní centrum regionálního rozvoje, Bulharsko

VÁTI maďarská veřejná nezisková organizace pro regionální rozvoj a plánování měst, Maďarsko

Regionální úřad pro územní rozvoj ve Vratislavi, Polsko

Ministerstvo regionálního rozvoje a cestovního ruchu, Rumunsko

ISAX, s. r. o., Slovenská republika

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení čtenáři,

dostává se vám do rukou Společný dokument územního rozvoje států V4+2, který představuje snahu šesti zemí – České republiky, Maďarska, Polska a Slovenska (V4), Bulharska a Rumunska (odtud +2) – o koordinaci územního rozvoje. Společný dokument je zaměřen na sjednocení vyjádření a přístupu k tzv. rozvojovým osám a pólům (oblastem) a koridorům dopravní infrastruktury na území států V4+2. Jeho hlavním přínosem je to, že identifikuje mezistátní nenávaznosti mezi rozvojovými osami a mezistátní nenávaznosti v rámci silniční a železniční sítě. Nenávaznosti lze vnímat jako bariéry narušující polycentrický rozvoj a územní soudržnost. Definuje rovněž další témata spolupráce zemí V4+2 v oblasti územního rozvoje, kterými jsou návrh řešení odstranění identifikovaných nenávazností a zpracování společné strategie územního rozvoje zemí V4+2 v evropském kontextu.

Tuto spolupráci iniciovalo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Odbor územního plánování. Hlavním zpracovatelem společného dokumentu byl Ústav územního rozvoje v Brně. Impulesem byla příprava celostátního nástroje územního plánování Politiky územního rozvoje ČR, přičemž jako nezbytná se ukázala potřeba zkoumat návaznosti za hranicemi České republiky.

Význam společného dokumentu je podtržen Závěry z jednání ministrů zemí V4+2 zodpovědných za územní a regionální rozvoj, které se uskutečnilo v březnu tohoto roku v Budapešti. Tyto závěry oceňují zpracovaný dokument s tím, že se zainteresované strany zavazují k další již výše uvedené spolupráci. Vzešlo odsud také doporučení, aby dokument využili ministři dopravy jako jeden z podkladů k probíhající revizi sítě TEN-T. Ministři se rovněž dohodli na tom, že spolupráce zůstane otevřená i pro další státy, a to nejen pro členské státy EU, ale i pro nečleny.

Společný dokument V4+2 by měl sloužit jako podklad pro aktualizace národních politik územního rozvoje i dopravních politik. Velmi důležitý je také pro řešení kohezní politiky EU.

Předpokladem je, že kromě české verze bude dokument vydán v jednotlivých státech v národních jazycích a plánována je rovněž jeho anglická mutace.

V neposlední řadě má význam i hledání společného přístupu zúčastněných zemí k řešení územního rozvoje v evropských souvislostech.

Odbor územního plánování
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

MINISTERSKÉ ZÁVĚRY

z jednání ministrů zodpovědných za regionální rozvoj zemí Visegrádské čtyřky, Bulharska a Rumunska, konaného 29. března 2010 v Budapešti (Maďarsko).

My, ministři, zodpovědní za regionální rozvoj, vlád Bulharské republiky, České republiky, Maďarské republiky, Polské republiky, Rumunska a Slovenské republiky

Vítáme koordinaci územního rozvoje mezi našimi zeměmi (země V4+2), ve které bylo významným milníkem ministerské jednání, konané v Praze 4. června 2008, a zde schválené Závěry. Velice oceňujeme započatou práci, která přispívá k poznání územních politik těchto zemí, k přípravě harmonizace těchto politik a k definování společných zájmů a cílů regionu.

Oceňujeme výsledky, kterých bylo dosaženo v průběhu spolupráce zemí V4+2, úsilí vynaložené k přípravě „Společného dokumentu územního rozvoje“, který přispívá k prohloubení naší územní spolupráce.

Uznáváme koordinační práci Řídící skupiny složené ze zástupců ministerstev zapojených zemí a vyjadřujeme svá uznání zástupcům České republiky za koordinační roli v dosud vykonané práci na přípravě „Společného dokumentu územního rozvoje“.

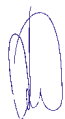
Vyjadřujeme svou vůli pokračovat a rozšiřovat pokračující územní spolupráci z dlouhodobého hlediska za účelem posílení vnitřní koheze (soudržnosti) a prohloubení integrace zemí V4+2 do EU. Spolupráce může být v budoucnu rozšířena o další sousední státy.

S ohledem na výše uvedená prohlášení jsme se shodli na následujících závěrech:

1. Zavazujeme se zvážit výsledky, jichž bylo dosud dosaženo během koordinace národních dokumentů pro územní rozvoj. Rovněž se zavazujeme, že se budeme navzájem informovat o změnách v těchto dokumentech a o změnách týkajících se národních politik územního rozvoje.
2. Vyzýváme Řídící skupinu
 - aby kladla důraz na důležitost řešení nenávazností různých úrovní za účelem identifikace návrhů rozvojových os a dopravních sítí na úrovni V4+2;
 - aby formulovala společnou strategii územního rozvoje zemí V4+2 v evropském kontextu.
3. Apelujeme na ministry dopravy zemí V4+2, aby zvážili výstupy „Společného dokumentu územního rozvoje“ jako podkladu během revize sítě TEN-T a svých národních dopravních politik.

Podepsáno v Budapešti 29. března 2010 v šesti kopiích v anglickém jazyce.

V zastoupení
Bulharské republiky

V zastoupení
České republiky

V zastoupení
Maďarské republiky

V zastoupení
Polské republiky

V zastoupení
Rumunska

V zastoupení
Slovenské republiky

OBSAH

PŘEDMLUVA	8
CÍL A VYUŽITÍ DOKUMENTU	9
ČÁST 1	
Vymezení rozvojových pólů, rozvojových os a dopravních sítí na území států V4+2 a zjištění jejich nenávaznosti	11
Cíl	11
Vymezení rozvojových pólů a rozvojových os na území států V4+2 založené na analýze národních dokumentů územního rozvoje	12
<i>Metodologie vymezení rozvojových pólů a rozvojových os na území států V4+2</i>	12
<i>Rozvojové póly a rozvojové osy v platných národních dokumentech územního rozvoje států V4+2</i>	12
Přeshraniční (mezistátní) nenávaznosti mezi rozvojovými osami na území států V4+2	14
Vymezení dopravních sítí na území států V4+2 založené na analýze mezinárodních dohod, TEN-T, národních dokumentů územního rozvoje a rozvoje dopravních sítí	16
<i>Metodologie vymezení dopravních sítí na území států V4+2</i>	16
Přeshraniční (mezistátní) nenávaznosti mezi dopravními sítěmi na území států V4+2	16
ČÁST 2	
Návrh dalších prací na Společném dokumentu územního rozvoje států V4+2 zaměřených na odstraňování bariér územního rozvoje a na posílení územní soudržnosti	22
Úvod	22
Společný přístup k odstraňování bariér územního rozvoje států V4+2	22
Další spolupráce v oblasti územního rozvoje	22
Otázka financování budoucí spolupráce zemí V4+2 v oblasti územního rozvoje zaměřené na odstraňování bariér územního rozvoje a na posílení územní soudržnosti	23
Využití výsledků další spolupráce zemí V4+2 v oblasti územního rozvoje	23
PŘÍLOHA 1	
Seznam platných národních dokumentů územního rozvoje států V4+2	25
PŘÍLOHA 2	
Vybrané výsledky vyplývající z analýzy národních dokumentů územního rozvoje států V4+2	27
PŘÍLOHA 3	
Přehled přístupů jednotlivých států V4+2 k vymezení rozvojových pólů a rozvojových os v národních dokumentech územního rozvoje	31
PŘÍLOHA 4	
Vymezení dopravních sítí podle jejich příslušnosti k mezinárodním dohodám na území států V4+2	37
PŘÍLOHA 5	
Odkazy na dostupné informace o systémech územního plánování v jednotlivých zemích	40

PŘEDMLUVA

Společný dokument územního rozvoje států V4+2 (dále jen společný dokument) vznikl ve spolupráci šesti zemí – Bulharska, České republiky, Maďarska, Polska, Rumunska a Slovenska – v oblasti územního rozvoje. Jeho cílem je koordinace územního rozvoje, konkrétně se jedná o řešení návazností tzv. rozvojových pólů, rozvojových os a souvisejících dopravních sítí.

Iniciátorem spolupráce byla Česká republika (Ministerstvo pro místní rozvoj). Vlastní idea, ale také zájem partnerských států se k ní připojit však pramení z totožných problémů a potřeb jejich řešení. Hlavním zpracovatelem společného dokumentu byl Ústav územního rozvoje v Brně.

Společný dokument je mimo jiné zaštiťován i bilaterálními ministerskými komisemi zaměřenými na územní rozvoj.

Práce na dokumentu začaly v březnu 2008. Jeho zpracování dostalo i politickou podporu v rámci společného jednání ministrů zemí V4+2 odpovědných za regionální rozvoj a územní plánování, které se uskutečnilo ve dnech 3.–4. června 2008 v Praze. Na jednání se ke zpracování společného dokumentu přihlásilo rovněž Rumunsko a Bulharsko (proto V4+2). V závěrečích z jednání ministrů je v rámci článku 8 mj. uvedeno:

„Uvědomujeme si význam územního plánování při posilování územní soudržnosti a zavazujeme se k vypracování společného dokumentu územního rozvoje zemí Visegrádské skupiny zahrnujícího i Rumunsko a Bulharsko, který může být v budoucnu rozšířen i o další sousedící členské státy.“

Příprava společného dokumentu se uskutečňuje prostřednictvím tzv. Řídící skupiny složené ze zástupců ministerstev jednotlivých zemí zodpovědných za územní rozvoj, a dále v rámci tzv. Pracovní skupiny, která je složena z expertů jednotlivých zemí na problematiku územního rozvoje a územního plánování. Pracovní skupina je zpracovatelem společného dokumentu a připravuje podklady pro jednání Řídící skupiny. Ta má rozhodovací a schvalovací pravomoci, formuluje zadání a usměrňuje práce na dokumentu. V průběhu zpracování společného dokumentu se uskutečnilo sedm jednání řídicí skupiny (březen 2008 – Bratislava, květen 2008 – Brno, říjen 2008 – Budapešť, červenec 2009 – Varšava, říjen 2009 – Bratislava, prosinec 2009 – Praha, únor 2010 – Budapešť) a dvě jednání pracovní skupiny (říjen 2008 – Brno, červenec 2009 – Brno).

Společný dokument bude podkladem pro aktualizaci národních dokumentů územního rozvoje (ale i regionálního rozvoje a rozvoje dopravních sítí) a dále bude využit také jako podklad pro aktivity států V4+2 na evropské úrovni. Dokument lze taktéž označit za možný příklad dobré praxe v rámci implementace Územní agendy EU.

Dosavadní práce na společném dokumentu naplnily stanovené cíle, na druhou stranu však nastolily nové otázky a požadavky. Jednou z nejvýraznějších je potřeba odstraňování bariér územního rozvoje a jeho koordinace s cílem posílit soudržnost území Evropy.

CÍL A VYUŽITÍ DOKUMENTU

Společný dokument územního rozvoje států V4+2 (dále také společný dokument) je pokusem o společný pohled na územní rozvoj šesti států. Konkrétně České republiky, Maďarska, Polska a Slovenska – tzv. zemí Visegrádu neboli Visegrádské skupiny označovaných jako V4 – a Bulharska a Rumunska – odtud označení +2.

Dokument se zabývá nejvýznamnějšími částmi prostorové (sídelní) struktury, vyznačujícími se vysokou koncentrací obyvatelstva a zvýšenou dynamikou socioekonomických aktivit, kterými jsou rozvojové póly a rozvojové osy. Dále se soustředí na dopravní sítě, které hrají zásadní roli pro utváření vazeb mezi těmito póly a jsou klíčové pro jejich dostupnost.

Sídelní soustava představuje materii existence a interakce lidské společnosti. Nejefektivnějším využitím územních zdrojů včetně rozvojového potenciálu pólů významně napomáhá polycentrický územní rozvoj zohledňující zdravou konkurenci, ale i spolupráci významných center osídlení. Polycentrický koncept rozvoje sídelních struktur států v národních i evropských souvislostech vytváří vhodné předpoklady pro snižování existujících regionálních rozdílů a pro vytváření rovnocenných podmínek pro společný ekonomický a sociální rozvoj. Výrazně k tomu napomáhají kvalitní a kapacitní propojení. Rozvoj vyvážené a funkční polycentrické soustavy měst je předpokladem a zároveň smyslem udržitelného územního rozvoje (reprezentovaného na evropské úrovni takovými dokumenty prostorového/územního rozvoje, jakými jsou např. ESDP, Územní agenda EU nebo Lipská charta o udržitelných evropských městech).

Cílem zpracování společného dokumentu je:

- vymezení a jednotné vyjádření rozvojových pólů, rozvojových os a dopravních sítí na území států V4+2 vyplývající z platných národních a evropských rozvojových dokumentů a mezinárodních dohod;
- identifikace přeshraničních (mezistátních) nenávazností rozvojových os a příhraničních (mezistátních) nenávazností v rámci jednotlivých dopravních sítí na území států V4+2, tedy poukázání na bariéry narušující polycentrický rozvoj a územní soudržnost na území těchto států;

Naplnění těchto dvou cílů tvoří část 1 společného dokumentu.

Odstranění identifikovaných nenávazností a existence i jiných bariér územního rozvoje vyvolávají potřebu dalších aktivit. Na základě společné vůle všech šesti zemí pokračovat v započaté snaze o koordinaci územního rozvoje na území států V4+2 obsahuje společný dokument návrh budoucí spolupráce států V4+2 v oblasti územního rozvoje, zaměřenou na odstraňování bariér územního rozvoje (na posílení územní soudržnosti), která tvoří část 2 společného dokumentu.

Součástí společného dokumentu je rovněž pět příloh. Zpracování společného dokumentu vyžadovalo analýzu celé řady rozvojových dokumentů a mezinárodních dohod. Lze říci, že přílohy stručným a přehledným způsobem, bez použití doprovodných textů (jež nebyly považovány za nutné), přibližují provedenou analýzu všech materiálů. Jedná se o následující přílohy:

Příloha 1	Seznam platných národních dokumentů územního rozvoje států V4+2.
Příloha 2	Vybrané výsledky vyplývající z analýzy národních dokumentů územního rozvoje států V4+2.
Příloha 3	Přehled přístupů jednotlivých států V4+2 k vymezení rozvojových pólů a rozvojových os v národních dokumentech územního rozvoje.
Příloha 4	Vymezení dopravních sítí podle jejich příslušnosti k mezinárodním dohodám na území států V4+2.
Příloha 5	Odkazy na dostupné informace o systémech územního plánování v jednotlivých zemích.

Společný dokument může být využit zejména jako:

- podklad pro práci na úrovni EU a V4+2, a to jako:
 - zdroj argumentů pro státy V4+2 v debatě v otázkách politiky územního rozvoje, politiky soudržnosti a dopravní politiky;
 - podklad pro aktualizaci evropských dokumentů – např. TEN-T, ESDP, Stav a perspektivy území EU aj.;
 - příklad implementace Územní agendy EU v určité části Evropy;
- podklad pro aktualizaci národních dokumentů územního rozvoje, ale také i regionálního rozvoje a rozvoje dopravních sítí.

ČÁST 1

Vymezení rozvojových pólů, rozvojových os a dopravních sítí na území států V4+2 a zjištění jejich nenávaznosti

Cíl

Cílem části 1 společného dokumentu je:

- vymezení a jednotným způsobem vyjádřit stávající a plánované rozvojové póly, rozvojové osy a dopravní sítě na území států V4+2,
- identifikovat přeshraniční nenávaznosti jak mezi rozvojovými osami, tak v rámci jednotlivých druhů dopravních sítí na území států V4+2.

Vymezení rozvojových pólů a rozvojových os na území států V4+2 založené na analýze národních dokumentů územního rozvoje

Metodologie vymezení rozvojových pólů a rozvojových os na území států V4+2

Rozvojové póly lze obecně charakterizovat jako části prostorové/sídelní struktury, které jsou určitými vlastnostmi atraktivní pro investice a obyvatelstvo. Jedná se například o vyšší počet a hustotu obyvatel, nadprůměrnou ekonomickou výkonnost, moderní dopravní a technickou infrastrukturu, kvalifikovanou pracovní sílu, zastoupení odvětví s vysokou přidanou hodnotou, výzkumné a vývojové kapacity a instituce terciárního vzdělávání (vysoké školy a univerzity), potenciál vytvářet inovace. Kombinace těchto vlastností představuje rozvojový potenciál těchto pólů a dává jim vysokou míru konkurenceschopnosti. Lze si pod nimi představit jak jádra metropolitních regionů či aglomerací, tak i celé metropolitní regiony nebo aglomerace. Rozvojové póly hrají zcela zásadní roli ve vztahu ke svému širšímu okolí, které zahrnuje příměstské i venkovské oblasti. Póly vytvářejí rozvojové impulzy, které přenášejí do svého okolí a ovlivňují tak jeho vývoj. Svým vlivem přispívají k funkční integraci území, k efektivní územní dělbě rolí mezi centrem a zázemím.

Rozvojové osy lze obecně charakterizovat jako pásy území propojující rozvojové póly a disponující podobnými (stejnými) vlastnostmi jako rozvojové póly, avšak s nižší intenzitou zastoupení těchto vlastností. Charakteristickým znakem rozvojových os je výskyt kvalitní a kapacitní (dopravní a technické) infrastruktury vyššího řádu, která ovlivňuje intenzitu vazeb mezi rozvojovými póly.¹⁾

V každém státu V4+2 jsou v národním dokumentu územního rozvoje²⁾ vymezena rozvojová území (rozvojové póly a rozvojové osy) vykazující výše uvedené vlastnosti. Jejich chápání není však vždy stejné, jsou vymezena různým způsobem (na základě různých kritérií a metod) a také jejich pojmenování se liší. Některé státy definovaly jedinou kategorii pólů a os, některé provedly jejich hierarchizaci (jsou rozlišovány póly a osy evropského, národního, nad/meziregionálního a regionálního významu nebo první, druhé, případně třetí kategorie), přičemž tatáž kategorie v jednom státě nemusí odpovídat téže kategorii ve státě jiném. Některé státy vymezují pouze póly a osy existující, některé i potenciální.³⁾

Pro vymezení rozvojových pólů a rozvojových os na území států V4+2 ve společném dokumentu byl použit přístup spočívající v převzetí rozvojových pólů a rozvojových os z jednotlivých národních dokumentů územního rozvoje, přičemž póly i osy byly rozděleny do dvou skupin. První skupinu, tzv. hlavní rozvojové póly a hlavní rozvojové osy, tvoří póly a osy první (nejvyšší) kategorie z jednotlivých národních dokumentů, a to včetně hlavního města – to někdy tvoří samostatnou, tzv. nultou kategorii. Další skupinu, tzv. sekundární rozvojové póly a sekundární rozvojové osy, tvoří póly a osy druhé (nižší) kategorie z jednotlivých národních dokumentů.

1) Tato definice rozvojových os je použita v národních dokumentech a vztahuje se k národní úrovni. V případě definování rozvojových os pro účely vize prostorové struktury širšího území je definice interpretována spíše v symbolické rovině.

2) Viz Příloha 1 – Seznam platných národních dokumentů územního rozvoje států V4+2.

3) Viz Příloha 3 – Přehled přístupů jednotlivých států V4+2 k vymezení rozvojových pólů a rozvojových os v národních dokumentech územního rozvoje.

Rozvojové póly a rozvojové osy v platných národních dokumentech územního rozvoje států V4+2

Bulharsko

V Bulharsku neexistuje v současné době platný dokument územního rozvoje na národní úrovni, ale Národní strategie regionálního rozvoje pro období 2005–2015 obsahuje rámcový koncept národního územního rozvoje. Na základě provedených analýz byly pro potřeby společného dokumentu vymezeny na území Bulharska pořizovatelem národního dokumentu rozvojové póly a rozvojové osy. Rozvojové póly 0. a 1. kategorie jsou tvořeny nejintenzivněji se rozvíjejícími městskými centry s významnou hospodářskou, sociální, administrativní, podnikatelskou, kulturní a vědeckou funkcí.

Hlavní rozvojové póly a rozvojové osy ve společném dokumentu jsou tvořeny:

- metropolitním územím hlavního města Sofie (0. kategorie);
- 9 hlavními rozvojovými póly nadnárodního významu: Plovdiv, Burgas, Varna, Stara Zagora, Ruse, Pleven, Vidin, Blagoevgrad, Veliko Tarnovo (1. kategorie);
- hlavními rozvojovými osami (1. kategorie) založenými na koridorech TEN-T a ostatní dopravní infrastruktúře evropského významu.

Sekundární rozvojové póly a rozvojové osy ve společném dokumentu jsou tvořeny:

- 10 sekundárními rozvojovými póly národního významu: Vratsa, Gabrovo, Silistra, Dobrich, Shumen, Sliven, Haskovo, Kardzhali, Smolyan, Kyustendil (2. kategorie);
- sekundárními rozvojovými osami (2. kategorie) založenými na ostatní dopravní infrastruktúře evropského významu.

Česká republika

Politika územního rozvoje České republiky 2008, schválená vládou v roce 2009, má za jednu z priorit územního plánování podporu polycentrického rozvoje sídelní struktury. Vymezuje tzv. rozvojové oblasti a rozvojové osy, které jsou definovány jako území, v nichž z důvodů soustředění aktivit mezinárodního, republikového a nadregionálního významu existují zvýšené požadavky na změny v území. Rozvojové oblasti a rozvojové osy nejsou hierarchizovány (existuje pouze jedna kategorie). To způsobuje relativně vyšší počet hlavních rozvojových pólů v České republice oproti ostatním státům V4+2.

Hlavní rozvojové póly a rozvojové osy ve společném dokumentu jsou tvořeny:

- 12 rozvojovými oblastmi: Brno, České Budějovice, Hradec Králové/Pardubice, Jihlava, Karlovy Vary, Liberec, Olomouc, Ostrava, Plzeň, Praha, Ústí nad Labem, Zlín (1. kategorie);
- rozvojovými osami (1. kategorie).

Sekundární rozvojové póly a rozvojové osy nejsou ve společném dokumentu vymezeny, neboť nejsou vymezeny ani v dokumentu národním.

Maďarsko

Národní koncepce územního rozvoje, přijatá Parlamentem v roce 2005, zdůrazňuje vyvážený, polycentrický rozvoj Maďarska. Aby rozvoj nebyl omezen pouze na oblast hlavního města, ale byl zajištěn na území celého státu, je potřeba, aby byly rozvojové póly katalyzátorem posílení konkurenceschopnosti a organickými prvky harmonického, polycentrického a kooperujícího systému sítě měst.

Hlavní rozvojové póly a rozvojové osy ve společném dokumentu jsou tvořeny:

- metropolitním regionem Budapešti (0. kategorie);
- 5+1 rozvojovými póly: Debrecen, Győr, Miskolc, Pécs, Szeged a spojené centrum Székesfehérvár–Veszprém (1. kategorie);
- mezinárodními rozvojovými osami (1. kategorie).

Sekundární rozvojové póly a rozvojové osy ve společném dokumentu jsou tvořeny:

- 15 sekundárními rozvojovými centry: Sopron, Szombathely, Zalaegerszeg, Nagykanizsa, Kaposvár, Szekszárd, Dunaújváros, Tatabánya, Kecskemét, Szolnok, Eger, Salgótarján, Nyíregyháza, Békéscsaba, Hódmezővásárhely (2. kategorie);
- regionálními rozvojovými osami (2. kategorie).

Osy regionální úrovně překračují v mnoha případech státní hranice (v tomto smyslu jsou také mezinárodními nebo přeshraničními osami), zatímco mezinárodní osy se vztahují ke spojům s ostatními hlavními městy.

Polsko

Koncepce politiky prostorového/územního rozvoje/uspořádání státu z roku 2001 vymezuje tzv. póly rozvoje (několik kategorií) a pásy zrychleného rozvoje (několik kategorií).

Hlavní rozvojové póly a rozvojové osy ve společném dokumentu jsou tvořeny:

- hlavním městem Varšavou (0. kategorie);
- 11 pólů rozvoje evropského významu: bialystocký, bydgoštsko-toruňský, krakovský, lodžský, lublinský, poznaňský, řešovský, slezský /Katovice/, štetínský, trojměstský /Gdaňsk, Gdyně, Sopoty/, vřatlavský (1. kategorie);
- pásy zrychleného rozvoje evropského významu (1. kategorie);

Sekundární rozvojové póly a rozvojové osy ve společném dokumentu jsou tvořeny:

- 21 pólů rozvoje národního a nadregionálního významu: Biála Podlaska, Bielsko-Biála, Čęstochowa, Elbląg, Gorzów Wielkopolski, Chełm, Jelenia Góra, Kalisz/Ostrów Wielkopolski, Kielce, Koszalin, Legnica, Olsztyn, Opole, Piotrków Trybunalski, Przemysł, Radom, Siedlce, Suwałki, Wałbrzych, Zamość, Zielona Góra (2. kategorie);
- pásy zrychleného rozvoje národního a nadregionálního významu (2. kategorie).

Rumunsko

V Rumunsku neexistuje v současné době oficiální dokument územního rozvoje na národní úrovni, který by obsahoval vymezení rozvojových os, je však připravován. Na základě provedených analýz byly pro potřeby společného dokumentu vymezeny na území Rumunska pořizovatelem národního dokumentu rozvojové póly a rozvojové osy.

Hlavní rozvojové póly a rozvojové osy ve společném dokumentu jsou tvořeny:

- hlavním městem Bukurešť (0. kategorie);
- 7 sídly národního významu: Braşov, Iaşi, Cluj-Napoca, Constanţa, Craiova, Ploieşti, Timişoara (1. kategorie);
- hlavními rozvojovými osami definovanými na základě vazeb mezi rozvojovými póly (1. kategorie).

Sekundární rozvojové póly ve společném dokumentu jsou tvořeny:

- 13 sídly nadregionálního významu: Arad, Baia Mare, Bacău, Brăila, Deva, Galaţi, Oradea, Piteşti, Râmnicu Vâlcea, Satu Mare, Sibiu, Suceava, Târgu Mureş (2. kategorie).

Sekundární rozvojové osy nebyly pro potřeby společného dokumentu vymezeny.

Slovensko

Koncepce územního rozvoje Slovenska 2001, schválená vládou v témže roce, klade rovněž důraz na polycentrický rozvoj území. Slovenský dokument se zabývá zcela nejpodrobněji prostorovou/sídelní strukturou ze všech dokumentů zemí V4+2. Nejvýznamnějšími částmi sídelního systému jsou tzv. těžiska osídlení (tří úrovně) představovaná aglomeracemi a seskupeními sídel a rozvojové osy (tří stupňů).

Hlavní rozvojové póly a rozvojové osy ve společném dokumentu jsou tvořeny:

- 6 těžisky osídlení první úrovně – banskobystrické-zvolenské, bratislavsko-trnavské, košicko-prešovské, nitranské, trenčinské, žilinsko-martinské (1. kategorie);
- rozvojovými osami prvního stupně (1. kategorie).

Sekundární rozvojové póly a rozvojové osy ve společném dokumentu jsou tvořeny:

- 7 těžisky osídlení druhé úrovně vázanými na centra osídlení: Liptovský Mikuláš, Lučenec, Michalovce, Nové Zámky, Poprad, Považská Bystrica, Prievidza (2. kategorie);
- rozvojovými osami druhého stupně (2. kategorie).

Vymezení rozvojových pólů a rozvojových os na území států V4+2 založené na analýze národních dokumentů územního rozvoje znázorňuje obr. 1.

Přeshraniční (mezistátní) nenávaznosti mezi rozvojovými osami na území států V4+2

Přeshraniční (mezistátní) nenávaznosti rozvojových os lze identifikovat v rámci provedeného vymezení rozvojových pólů a rozvojových os na území států V4+2 založeného na analýze národních dokumentů územního rozvoje.

Výskyt nenávaznosti je dán dvěma důvody:

- absencí rozvojové osy na jedné straně státní hranice;
- střetáváním různých kategorií os na státních hranicích.

Z důvodu absence rozvojové osy na jedné straně státní hranice byly identifikovány následující nenávaznosti:

- A. mezi Bulharskem a Rumunskem ve směru Vidin – Craiova/Timișoara (na bulharskou hlavní osu nenavazuje žádná rumunská osa);**
- B. mezi Slovenskem a Polskem ve směru Žilina – Katowice (na slovenskou sekundární osu nenavazuje žádná polská osa);⁴⁾**
- C. mezi Slovenskem a Polskem ve směru Ružomberok – Kraków (na slovenskou sekundární osu nenavazuje žádná polská osa);⁵⁾**
- D. mezi Slovenskem a Maďarskem ve směru Lučenec – Salgotarján (na slovenskou sekundární osu nenavazuje žádná maďarská osa);**
- E. mezi Bulharskem a Rumunskem ve směru Varna – Constanța (na bulharskou sekundární osu nenavazuje žádná rumunská osa).**

Nenávaznosti jsou na obr. 1 vyznačeny červeným křížkem a příslušným písmenem.

V řešeném území lze také identifikovat následující nenávaznosti způsobené střetáváním různých kategorií rozvojových os na státních hranicích:

- 1. mezi Polskem a Slovenskem ve směru Rzeszów – Prešov (na polskou hlavní osu navazuje pouze slovenská sekundární osa);**
- 2. mezi Českou republikou a Slovenskem ve směru Zlín – Žilina (na českou hlavní osu navazuje pouze slovenská sekundární osa);**
- 3. mezi Slovenskem a Maďarskem ve směru Bratislava – Győr (na slovenskou hlavní osu navazuje pouze maďarská sekundární osa);**
- 4. mezi Slovenskem a Maďarskem ve směru Košice – Miskolc (na slovenskou hlavní osu navazuje pouze maďarská sekundární osa);**
- 5. mezi Rumunskem a Maďarskem ve směru Oradea – Debrecen (na rumunskou hlavní osu navazuje pouze maďarská sekundární osa);⁶⁾**
- 6. mezi Rumunskem a Maďarskem ve směru Arad – Szeged (na rumunskou hlavní osu navazuje pouze maďarská sekundární osa).⁷⁾**

Nenávaznosti jsou na obr. 1 vyznačeny oranžovým křížkem a označeny příslušným číslem.

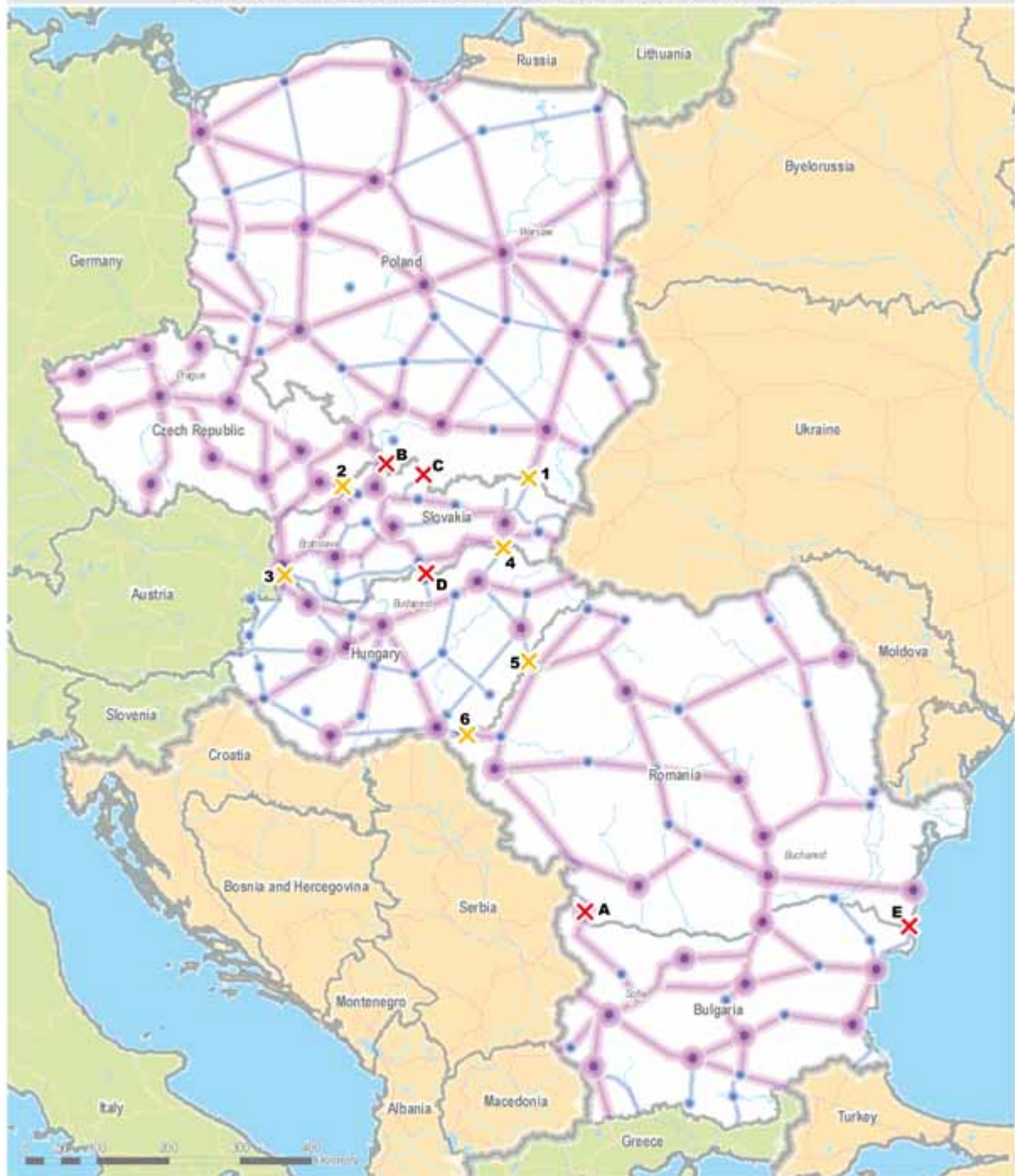
4) Komentář Maďarska: „Zdůrazňujeme význam bodu B, neboť spojení mezi Slovenskem a Polskem ovlivní mezinárodní osu mezi Varšavou a Budapeští, která je důležitá pro územní rozvoj (plánování) Maďarska.“

5) Komentář Maďarska: „Zdůrazňujeme význam bodu C, neboť spojení mezi Slovenskem a Polskem ovlivní mezinárodní osu mezi Varšavou a Budapeští, která je důležitá pro územní rozvoj (plánování) Maďarska.“

6) Komentář Rumunska: „Zdůrazňujeme význam bodu 5, neboť spojení Oradea – Debrecen ovlivní mezinárodní osu mezi Bukureští, Budapeští a Prahou, která je důležitá pro územní rozvoj (plánování) Rumunska.“

7) Komentář Rumunska: „Zdůrazňujeme význam bodu 6, neboť spojení Arad – Szeged ovlivní mezinárodní osu mezi Bukureští, Budapeští a Prahou, která je důležitá pro územní rozvoj (plánování) Rumunska.“

ROZVOJOVÉ PÓLY A ROZVOJOVÉ OSY VČETNĚ NENÁVAZNOSTÍ

	hlavní rozvojové póly		silniční síť mimo státy V4+2
	sekundární rozvojové póly		hranice států
	hlavní rozvojové osy		hranice EU
	sekundární rozvojové osy		státy V4+2
	nenávaznosti rozvojových os 1 - 6		státy EU
	nenávaznosti rozvojových os A - E		státy mimo EU
			vodní plochy a toky

Obr. 1: Vymezení rozvojových pólů a rozvojových os na území států V4+2 a identifikované přeshraniční (mezistátní) nenávaznosti rozvojových os

Vymezení dopravních sítí na území států V4+2 založené na analýze mezinárodních dohod, TEN-T, národních dokumentů územního rozvoje a rozvoje dopravních sítí

Metodologie vymezení dopravních sítí na území států V4+2

Předmětem zájmu jsou sítě železniční, silniční a vnitrozemské vodní dopravy, dále námořní přístavy a letiště. Pro vymezení dopravních sítí na území států V4+2 byl použit přístup spočívající v převzetí dopravních sítí vymezených v rámci mezinárodních dohod (AGC, AGTC, AGR a AGN), v rámci Transevropské dopravní sítě (TEN-T) a v rámci národních dokumentů územního rozvoje nebo rozvoje dopravní infrastruktury.

U jednotlivých úseků dopravních sítí je rozlišeno, zda se jedná o stav nebo záměr.

Příslušnost jednotlivých úseků k dané dohodě je zobrazena v mapách, které tvoří přílohu 4.

Výběr úseků silnic, které jsou zařazeny do kategorie ostatní hlavní silnice (nadmárodní hlavní silnice), a dále letiště, které jsou zařazeny do kategorie ostatní letiště, byl v kompetenci jednotlivých států.

Jednotlivé dopravní sítě jsou tvořeny následujícími druhy dopravní infrastruktury:

Železniční síť:

- klasická konvenční železnice, která je součástí TEN-T a/nebo dohod AGC a/nebo AGTC;
- vysokorychlostní železnice (VRT);
- širokorozchodná železnice.

Silniční síť (rozčleněna dle kapacity):

- všechny dálnice, rychlostní silnice a v Polsku také expresní silnice;
- hlavní silnice, pouze však ty, které jsou součástí TEN-T a/nebo dohody AGR (mezinárodní hlavní silnice);
- ostatní hlavní silnice (nadmárodní hlavní silnice).

Síť vnitrozemských vodních cest včetně přístavů a námořních přístavů:

- vnitrozemské vodní cesty, které jsou součástí TEN-T a/nebo dohody AGN;
- vnitrozemské vodní přístavy, které jsou součástí TEN-T a /nebo dohody AGN;
- námořní přístavy, které jsou součástí TEN-T.

Letiště:

- letiště, která jsou součástí TEN-T (rozlišeny tři úrovně);
- ostatní letiště.

Vymezení železniční sítě, silniční sítě, vnitrozemských vodních cest včetně vnitrozemských přístavů a námořních přístavů a letiště na území států V4+2 založené na analýze mezinárodních dohod, TEN-T, národních dokumentů územního rozvoje a rozvoje dopravních sítí znázorňují obr. 2, 3, 4 a 5.

Přeshraniční (mezistátní) nenávaznosti mezi dopravními sítěmi na území států V4+2

Přeshraniční (mezistátní) nenávaznosti dopravních sítí lze identifikovat v rámci provedeného vymezení dopravních sítí na území států V4+2 založeného na analýze mezinárodních dohod, TEN-T, národních dokumentů územního rozvoje a rozvoje dopravních sítí.

Výskyt nenávaznosti je dán dvěma důvody:

- absencí dopravní sítě na jedné straně státní hranice;
- střetáváním různých kategorií dopravní sítě na státních hranicích.

Z důvodu absence dopravní sítě na jedné straně státní hranice byly identifikovány následující nenávaznosti v rámci železniční sítě:

- A. mezi Českou republikou a Polskem ve směru Ostrava – Katowice (na českou plánovanou VRT nenavazuje žádná polská VRT);**
- B. mezi Maďarskem a Slovenskem ve směru Győr – Bratislava (na maďarskou plánovanou VRT nenavazuje žádná slovenská VRT);**
- C. mezi Maďarskem a Rumunskem ve směru Szeged – Arad/Timișoara (na maďarskou plánovanou VRT nenavazuje žádná rumunská VRT).⁸⁾**

Nenávaznosti jsou na obr. 2 vyznačeny červeným křížkem a příslušným písmenem.

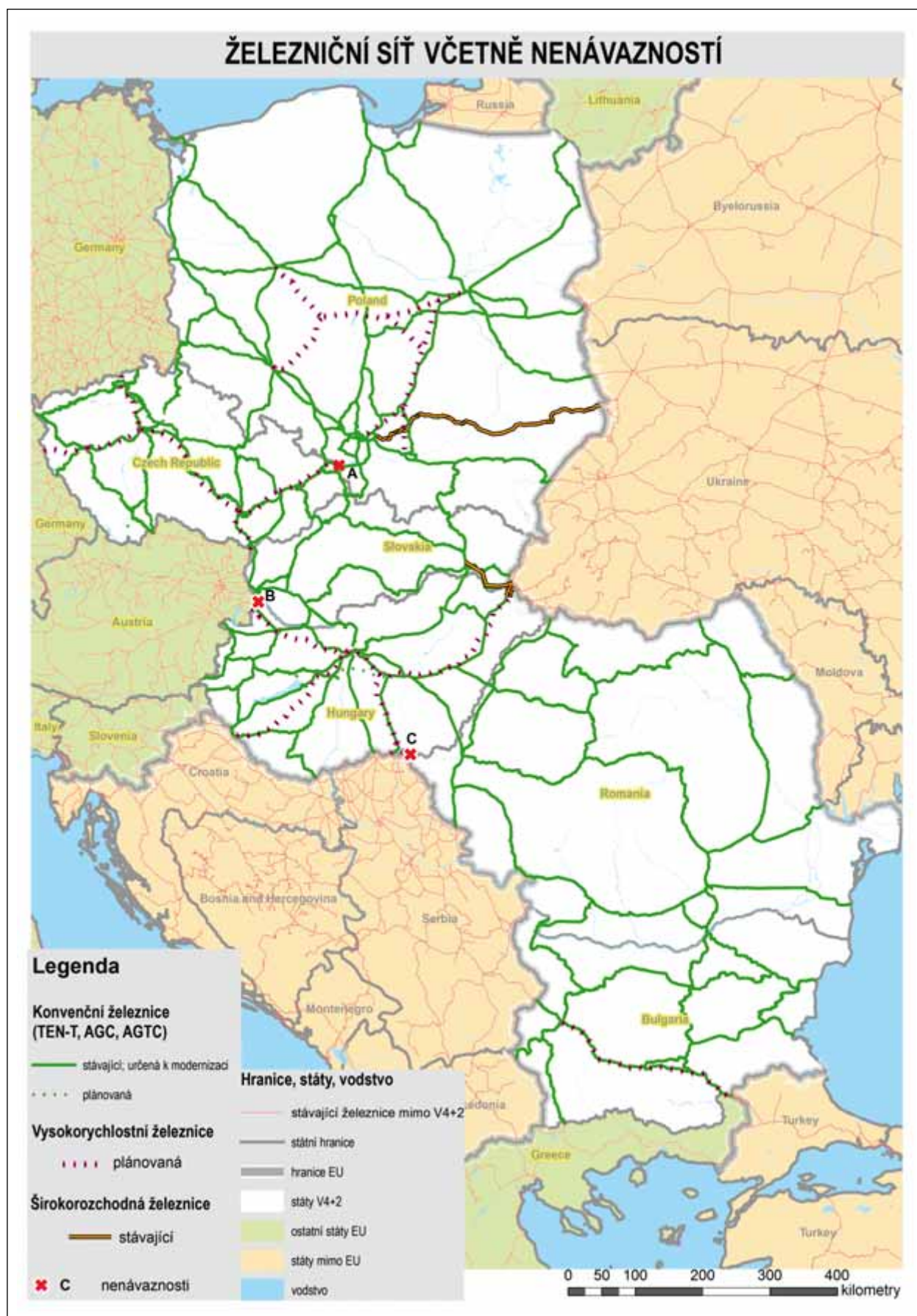
Z důvodu střetávání různých kategorií dopravní sítě na státních hranicích byly identifikovány následující nenávaznosti v rámci silniční sítě:

- A. mezi Českou republikou a Polskem ve směru Mohelnice – Opole (na českou plánovanou nadnárodní hlavní silnici navazuje polská silnice nižšího významu);**
- B. mezi Maďarskem a Slovenskem ve směru Esztergom – Štúrovo (na maďarskou plánovanou rychlostní silnici navazuje slovenská silnice nižšího významu);**
- C. mezi Maďarskem a Rumunskem ve směru Nyíregyháza – Satu Mare (na maďarskou plánovanou rychlostní silnici navazuje rumunská silnice nižšího významu);**
- D. mezi Maďarskem a Rumunskem ve směru Békéscsaba – Chișineu Criș (na maďarskou plánovanou rychlostní silnici navazuje rumunská silnice nižšího významu);**
- E. mezi Bulharskem a Rumunskem ve směru Shumen – Călărași přes Silistra (na bulharskou nadnárodní silnici navazuje rumunská silnice nižšího významu).**

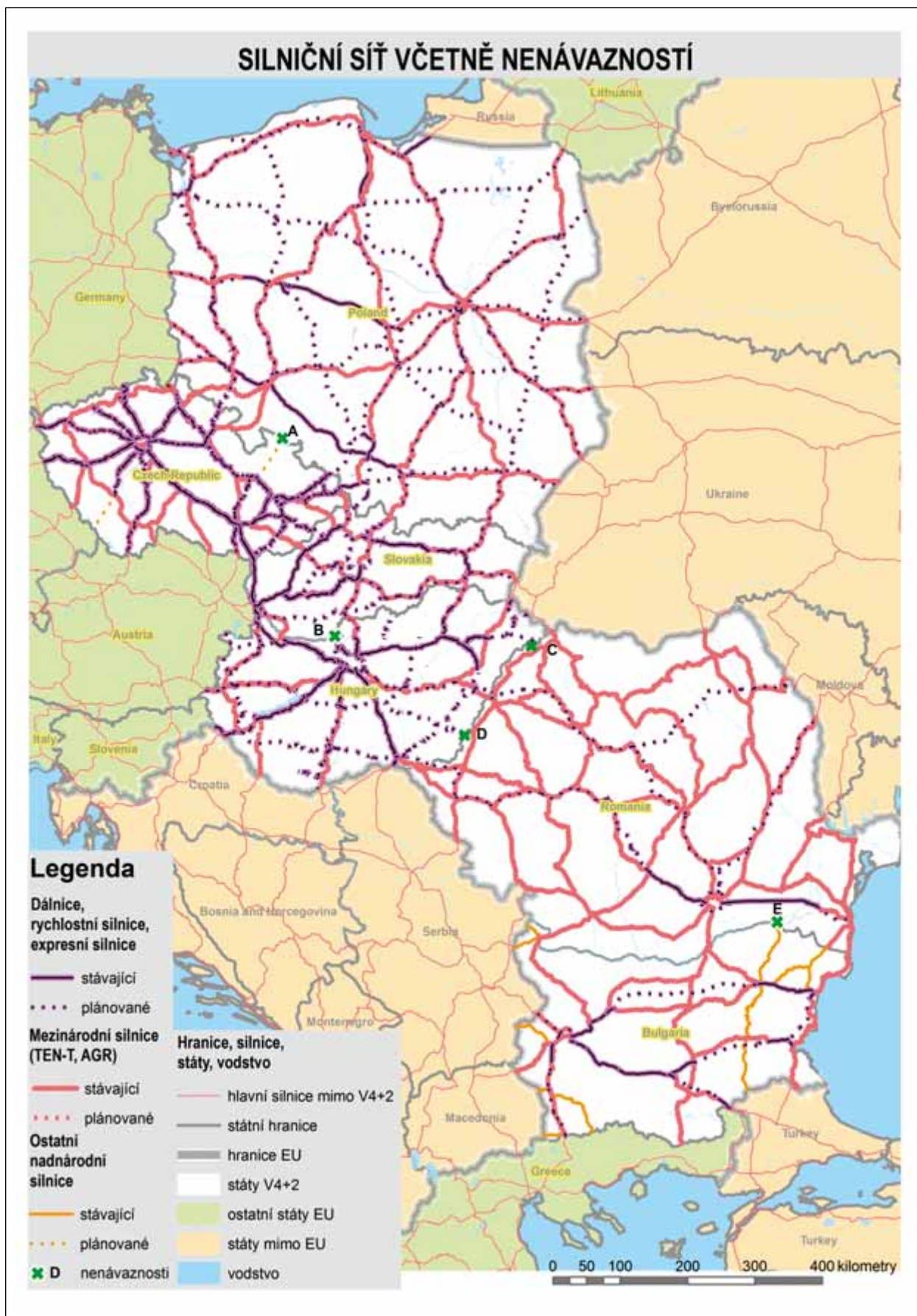
Nenávaznosti jsou na obr. 3 vyznačeny zeleným křížkem a příslušným písmenem.

8) Komentář Rumunska: „Existuje plán na vybudování vysokorychlostní tratě spojující Bukurešť a Budapešť, nicméně přesná trasa nebyla doposud rumunskými úřady stanovena – proto bylo rozhodnuto označit toto jako nenávaznost.“

ŽELEZNIČNÍ SÍŤ VČETNĚ NENÁVAZNOSTÍ

Obr. 2: Vymezení železniční sítě na území států V4+2 založené na analýze mezinárodních dohod, TEN-T, národních dokumentů územního rozvoje a rozvoje dopravních sítí a identifikované příhraniční (mezistátní) nenávaznosti v železniční síti

Obr. 3: Vymezení silniční sítě na území států V4+2 založené na analýze mezinárodních dohod, TEN-T, národních dokumentů územního rozvoje a rozvoje dopravních sítí a identifikované příhraniční (mezistátní) nenávaznosti v silniční síti

SÍŤ VNITROZEMSKÝCH VODNÍCH CEST A VNITROZEMSKÉ PŘÍSTAVY, NÁMOŘNÍ PŘÍSTAVY

Obr. 4: Vymezení vnitrozemských vodních cest včetně vnitrozemských vodních přístavů a námořních přístavů na území států V4+2 založené na analýze mezinárodních dohod, TEN-T a národních rozvojových dokumentů

Obr. 5: Vymezení letišť na území států V4+2 založené na analýze mezinárodních dohod, TEN-T, národních dokumentů územního rozvoje a rozvoje dopravních sítí

ČÁST 2

Návrh dalších prací na Společném dokumentu územního rozvoje států V4+2 zaměřených na odstraňování bariér územního rozvoje a na posílení územní soudržnosti

Úvod

Z poznatků a zkušeností nabytých v rámci prací na části 1 Společného dokumentu vyplývá, že je potřeba společný přístup k odstraňování bariér územního rozvoje jako předpoklad pro posílení územní soudržnosti.

V souladu s článkem 8 závěrů z jednání ministrů zemí V4+2 odpovědných za regionální rozvoj a územní plánování, které se uskutečnilo ve dnech 3.–4. června 2008 v Praze, může být budoucí spolupráce rozšířena i o další sousedící státy nacházející se uvnitř i vně EU.

Společný přístup k odstraňování bariér územního rozvoje států V4+2

V části 1 Společného dokumentu byly na území států V4+2 na základě analýzy národních dokumentů územního rozvoje a dalších oficiálních dokumentů identifikovány vzájemné přeshraniční nenávaznosti rozvojových os (viz obr. 6 na str. 24) a vzájemné přeshraniční nenávaznosti v rámci jednotlivých dopravních sítí (viz obr. 2 na str. 17 a obr. 3 na str. 18). Uvedené nenávaznosti představují bariéry územního rozvoje, negativně ovlivňují socioekonomické procesy probíhající v území včetně fungování jednotného trhu a hospodářské unie.

V průběhu prací na části 1 se rovněž objevily úvahy o potřebě doplnit stávající vymezení rozvojových pólů, rozvojových os a dopravních sítí o „nové úseky“ rozvojových os nebo dopravních sítí na území států V4+2. Většinou by se jednalo o úseky, které by propojily dva rozvojové póly na opačných stranách hranice. Některé státy daly podněty na nové rozvojové osy (viz obr. 6 na str. 24, které však zatím nebyly dostatečně se sousedním státem projednány. Jedná se o následující úseky rozvojových os:

- I. mezi Polskem a Českou republikou ve směru Wrocław – Brno (polský podnět mezi Maďarskem a Slovenskem ve směru Budapest – Banská Bystrica (maďarský podnět);⁹⁾
- II. mezi Maďarskem a Rumunskem ve směru Nyíregyháza – Satu Mare (maďarský podnět);
- III. mezi Maďarskem a Rumunskem ve směru Szeged – Timișoara (maďarský podnět).

Návrh řešení identifikovaných nenávazností a podnětů na nové rozvojové osy případně nové úseky dopravní sítě by měl zohlednit:

- celoevropský kontext vymezení rozvojových pólů, rozvojových os a dopravních sítí (celoevropské vazby, vazby území států V4+2 na sousední státy, ať již se jedná o členské státy EU nebo nečleny, poloha území států V4+2 mezi Baltským a Černým mořem);
- význam a vzájemné vazby hlavních měst, případně nejvýznamnějších rozvojových pólů v rámci území států V4+2.

Řešení nenávazností bude často vyžadovat jak bilaterální komunikaci a dohodu využívající znalosti a návrh řešení v podrobnosti regionální úrovně (tzv. přístup zezdola nahoru), tak i znalosti a návrh řešení z pohledu evropské úrovně (tzv. přístup zezhora dolů). Je třeba však upozornit, že oba přístupy mohou být někdy ve vzájemném rozporu a bude třeba je sladit.

8) Komentář Maďarska: „Dle platných národních dokumentů územního rozvoje se v místě tohoto podnětu na novou rozvojovou osu nenachází žádná maďarská rozvojová osa a nachází slovenská rozvojová osa 3. kategorie; tento podnět na novou rozvojovou osu byl diskutován s Ministerstvem výstavby a regionálního rozvoje Slovenské republiky v září 2008.“

Další spolupráce v oblasti územního rozvoje

Obsahem další spolupráce v oblasti územního rozvoje by, kromě již výše zmíněných řešení, identifikovaných nezávislostí a podnětů, také mělo být:

1. Zvýšení vzájemného povědomí o národních přístupech a postupech v oblasti územního rozvoje (jehož výsledkem jsou národní dokumenty územního rozvoje) s cílem usnadnění další spolupráce. Napomoci by mělo:
 - zpracování přehledu o systémech územního plánování v jednotlivých státech a hesláře odborných termínů podle vzoru, který byl vytvořen maďarskou stranou (viz příloha 5 Společného dokumentu);
 - soustavná výměna informací o pracích na rozvojových dokumentech jednotlivých států;
 - sdílené internetové stránky pro interní potřebu zainteresovaných subjektů a veřejných internetových stránek o Společném dokumentu.
2. Naformulování společné strategie územního rozvoje zemí V4+2 v evropském kontextu.
3. Stanovení témat, která by byla předmětem další spolupráce (např. energetická infrastruktura, změna klimatu, demografie, polycentrické osídlení, kulturní dědictví, lesy a ekologické struktury aj.). Ta může případně vyústit v novou formu spolupráce, např. nový projekt.
4. Společná diskuse k evropským plánovacím procesům v oblasti územního rozvoje (v rámci diskuse o aktualizaci dokumentů Územní agenda EU, Stav a perspektivy území EU, ESDP, včetně revize TEN-T).

Otázka financování další spolupráce zemí V4+2 v oblasti územního rozvoje zaměřené na odstraňování bariér územního rozvoje a na posílení územní soudržnosti

Dosavadní spolupráce (práce na Společném dokumentu územního rozvoje států V4+2) byla financována z národních zdrojů, tedy každý stát si svoji účast zajišťoval sám. S přípravou budoucí spolupráce však rovněž vyvstává otázka jejího financování. Je třeba zvážit možnost zapojení do některého z programů Evropské územní spolupráce, ze kterého by mohla být spolufinancována část, případně i celá, navrhovaná spolupráce států V4+2 v oblasti územního rozvoje zaměřená na odstraňování bariér územního rozvoje (na posílení územní soudržnosti).

Využití výsledků další spolupráce zemí V4+2 v oblasti územního rozvoje

- Výsledky spolupráce by měly být využity při aktualizaci národních dokumentů územního rozvoje, jejich vzájemné koordinaci a koordinaci rozvoje dopravních sítí.
- Získané poznatky a zkušenosti by měly umožnit státům V4+2 se intenzivněji zapojit do aktivit EU v oblasti územního rozvoje.

ROZVOJOVÉ PÓLY A ROZVOJOVÉ OSY VČETNĚ NENÁVAZNOSTÍ A PODNĚTŮ

Obr. 6: Vymezení rozvojových pólů a rozvojových os na území států V4+2 a identifikované přeshraniční (mezistátní) nenávaznosti rozvojových os a podněty na nové rozvojové osy

PŘÍLOHA 1

Seznam platných národních dokumentů územního rozvoje států V4+2

BULHARSKO

Národní strategie regionálního rozvoje Bulharské republiky pro období 2005–2015

(National Regional Development Strategy of the Republic of Bulgaria for the period 2005–2015) *Schválena rozhodnutím Rady ministrů č. 294 z 21. dubna 2005*

Anglická verze dokumentu je dostupná na následující internetové adrese:
<http://www.mrrb.government.bg/index.php?lang=bg&do=law&type=4&id=222>

ČESKÁ REPUBLIKA

Politika územního rozvoje České republiky, 2008

(Spatial Development Policy of the Czech Republic, 2008)

Schválena usnesením vlády ČR z 20. července 2009, č. 929 o Politice územního rozvoje ČR 2008

Anglická verze dokumentu je dostupná na následující internetové adrese:
<http://www.mmr.cz/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Koncepce-Strategie/Politika-uzemniho-rozvoje-Ceske-republiky/Politika-uzemniho-rozvoje-CR-2008>
„Politika územního rozvoje České republiky 2008 – brožura v anglickém jazyce“

MAĎARSKO

Národní koncepce územního rozvoje, 2005

(National Spatial Development Concept, 2005; Országos Területfejlesztési Koncepció, 2005). Schválena maďarským Parlamentem, nařízení Parlamentu č. 97/2005. (XII. 25.) o Národní koncepci územního rozvoje

Anglická verze dokumentu je dostupná na následující internetové adrese:

<http://www.eukn.org/binaries/hungary/bulk/policy/2006/10/205-nationalspatialdevelopmentconcept2005eng.pdf>
http://www.eukn.org/hungary/themes/Urban_Policy/National-Spatial-Development-Concept-2005_1782.html

Národní prostorový plán, 2003

(National Spatial Plan, 2003; Országos Területrendezési Terv, 2003): nařízení (zákon) XXVI z roku 2003 o Národním prostorovém plánu

Maďarská verze je dostupná na: <http://www.vati.hu/main.php?folderID=2017>

POLSKO

Koncepcie polityki przestrzennego/územního rozvoje/uspořádání státu, 2001

(National Spatial Arrangement Policy, 2001; Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, 2001)

Anglická zkrácená verze dokumentu je dostupná na následující internetové adrese:

http://www.mrr.gov.pl/rozwoj_regionalny/poziom_krajowy/polska_polityka_przestrzenna/koncepcja_polityki_przestrzennego_zagospodarowania_kraju/Documents/e38efc190a3548c8a3708a248d551aa2AngielskiskrtKPPZKFORMAT20504_2.pdf

Národní prostorový plán

(National Spatial Plan – schválené části, 1997–2006)

Projednán ve formě zákona parlamentem

Anglická verze dokumentu je dostupná na následující internetové adrese: <http://www.mdr.ro/index.php?p=1081&lang=en>

SLOVENSKO

Koncepcia územného rozvoja Slovenska, 2001

(Slovak Spatial Development Perspective, 2001)

Slovenská verze dokumentu je dostupná na následující internetové adrese:

<http://www.build.gov.sk/mvrrsr/index.php?id=1&lang=sk&cat=222>

PŘÍLOHA 2

Vybrané výsledky vyplývající z analýzy národních dokumentů územního rozvoje států V4+2

Tab. 1: Analyzované národní dokumenty územního rozvoje států V4+2

Země	Dokument	Datum přijetí	Příjemce
Slovensko	Koncepce územního rozvoje Slovenska	2001	vláda
Česká republika	Politika územního rozvoje České republiky 2008	2009	vláda
Polsko	Koncepce politiky prostorového/územního rozvoje/ uspořádání státu	2001	parlament
Maďarsko	Národní koncepce územního rozvoje	2005	parlament
Rumunsko	Národní prostorový plán Strategická koncepce územního rozvoje – Rumunsko 2030	1997–2006 2008	parlament
Rumunsko	Regionální operační program 2007–2013	2007	vláda
Bulharsko	Národní strategie regionálního rozvoje Bulharské republiky pro období 2005–2015	2005	vláda

Tab. 2: Principy a hlavní cíle obsažené v národních dokumentech územního rozvoje států V4+2

Země	Dokument	Principy	Hlavní cíle
Slovensko	Koncepce územního rozvoje Slovenska	Udržitelnost Partnerství	<ul style="list-style-type: none"> – Podpora rozvoje hospodářské základny a posilování její konkurenceschopnosti a efektivity – Podpora vyváženého rozvoje osídlení, včetně rozvoje venkova – Zajištění rovnoprávného přístupu k infrastruktuře – Ochrana a vytváření dědictví v oblasti životního prostředí, přírodního a kulturního dědictví – Podpora integrace a soudržnosti – Zajištění udržitelného rozvoje
Česká republika	Politika územního rozvoje ČR 2008	Udržitelnost Partnerství	<ul style="list-style-type: none"> – Vytvářet předpoklady pro udržitelný územní rozvoj – Začlenění České republiky do středoevropské oblasti EU – Polycentrický rozvoj struktury osídlení – Chránit a rozvíjet přírodní civilizační a kulturní hodnoty – Spolupráce s obyvateli a dalšími uživateli území – Vytvářet podmínky pro hospodárné využívání území ve strukturálně zaostalých a hospodářsky slabých regionech a takto pomáhat při řešení vysoké míry nezaměstnanosti v těchto oblastech – Zajišťovat ochranu nezastavěných území a vytvářet předpoklady k novému využívání opuštěných území – Vytvářet ekologickou stabilitu – Vytvářet podmínky pro rozvoj a využívání území k různým druhům turistiky – Vytvářet předpoklady pro lepší přístupnost území a pro zlepšování dopravní a technické infrastruktury – Vytvářet podmínky pro preventivní ochranu území před potenciálními riziky a přírodními katastrofami – Stanovit podmínky pro využívání území a zajistit vymezené oblasti a osy

Země	Dokument	Principy	Hlavní cíle
Maďarsko	Národní koncepce územního rozvoje	Subsidiarita Decentralizace Udržitelnost Otevřenost a partnerství Zaměření na efektivitu Systémový přístup, programy, integrovaný rozvoj Transparentnost, monitoring a hodnocení Krajinný a územní přístup	<ul style="list-style-type: none"> – Regionální konkurenceschopnost – Území konvergence – Udržitelný územní rozvoj, ochrana dědictví – Územní začlenění do Evropy – Decentralizace a regionalismus
Rumunsko	Národní územní plán	Udržitelnost Vyvážený a harmonický rozvoj Uchovávání speciﬁčnosti Územní partnerství Transparentnost a důvěra Konzultace a koordinace Institucionální rozvoj Solidarita Subsidiarita	<ul style="list-style-type: none"> – Využívání periferní polohy pro rozvoj úlohy Rumunska jako spojnice na kontinentální a mezikontinentální úrovni – Napojení na evropskou síť koridorů a pólů územního rozvoje – Strukturalizace a rozvoj vyvážené sítě venkovských sídel – Uplatňování solidarity mezi městy a venkovem – Rozvoj venkova – Posilování a rozvoj meziregionálních spojovacích sítí – Vhodný rozvoj jednotlivých typů území – Zvyšování územní konkurenceschopnosti – Ochrana, rozvoj a zhodnocování přírodního a kulturního dědictví
Bulharsko	Národní strategie regionálního rozvoje Bulharska pro období 2005–2015	Programování Doplňkovost Udržitelnost Partnerství Transparentnost	<ul style="list-style-type: none"> – Dosažení průlomu v rozvoji bulharských regionů pomocí investic do infrastruktury a lidských zdrojů a přiblížení k průměrné úrovni rozvoje regionů EU – Minimalizace meziregionálních a vnitroregionálních rozdílů pomocí využití vnitřního potenciálu na regionální a místní úrovni – Rozvoj územní spolupráce s cílem dosáhnout soudržnosti území EU a rozšiřování dobrých sousedských vztahů a partnerství
Polsko	Koncepce politiky prostorového/územního rozvoje/uspořádání státu	Udržitelnost Demokracie Decentralizace Diverzifikace Subsidiarita	<ul style="list-style-type: none"> – Povzbuzování a posilování integrace Polska do EU – Formování mechanismů produkujících efektivní společensko-ekonomický rozvoj – Zlepšování civilizační úrovně společnosti (kvality života) – Ochrana a rozumné formování přírodního prostředí – Ochrana kulturního dědictví – Zvyšování bezpečnosti státu

Tab. 3: Vyznačení hlavních příslušných přístupů k územnímu rozvoji v analyzovaných dokumentech

Témata	slovenský dokument	český dokument	polský dokument	maďarský dokument	rumunský dokument	bulharský dokument
Turistika						
Životní prostředí						
Kulturní dědictví						
Veřejné služby						
Rozvoj ekonomiky						
Lidská infrastruktura						
Inovační politika						
Sociální problémy						

Barvy: červená – velký důraz, oranžová – důraz, žlutá – menší důraz

Tab. 4: Vyznačení hlavních příslušných přístupů k územnímu rozvoji v analyzovaných dokumentech

Témata	slovenský dokument	český dokument	polský dokument	maďarský dokument	rumunský dokument	bulharský dokument
Rozvojové póly						
Rozvojové osy						
Rozvoj měst						
Vztahy mezi městy a venkovem						
Vyrovňávání regionů						
Rozvoj venkovských oblastí						
Dopravní spojení						
Území soudržnost						
Polycentrický rozvoj						
Udržitelný územní rozvoj						

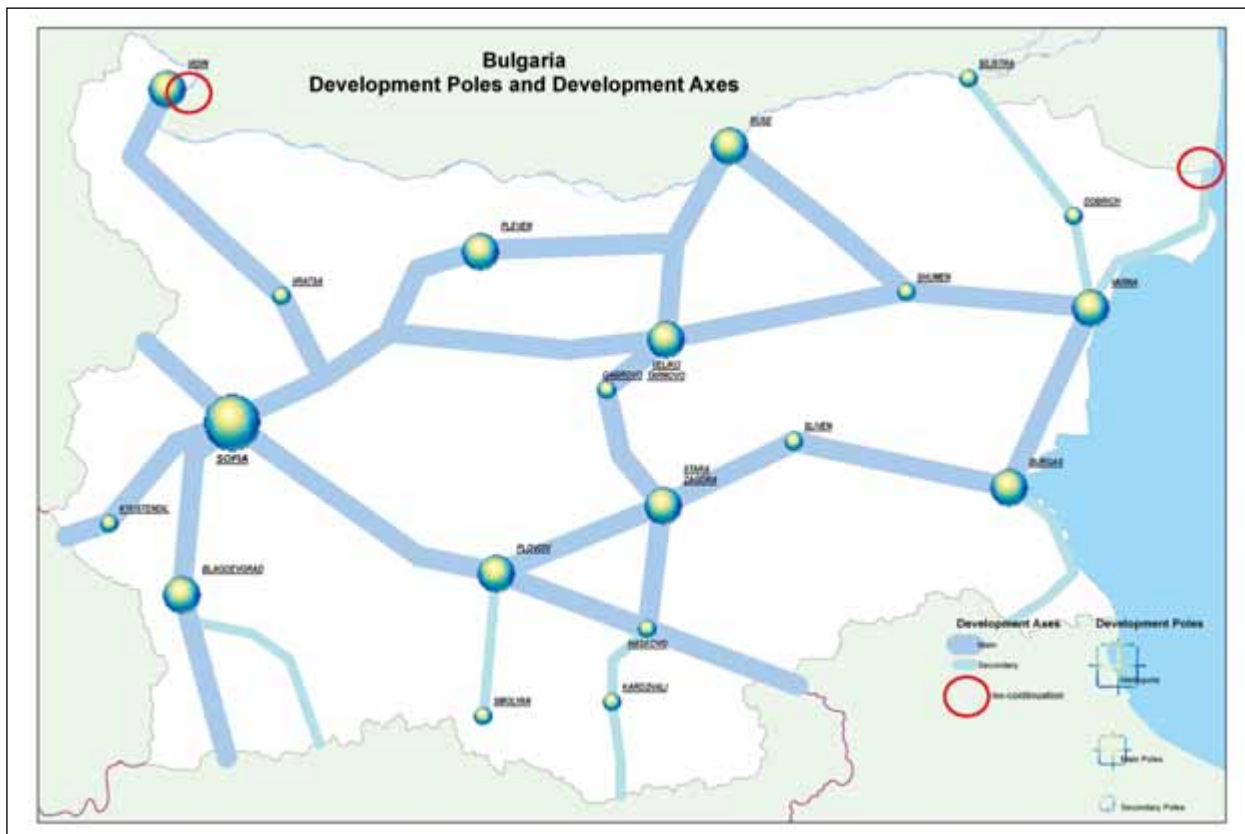
Barvy: červená – velký důraz, oranžová – důraz, žlutá – menší důraz

PŘÍLOHA 3

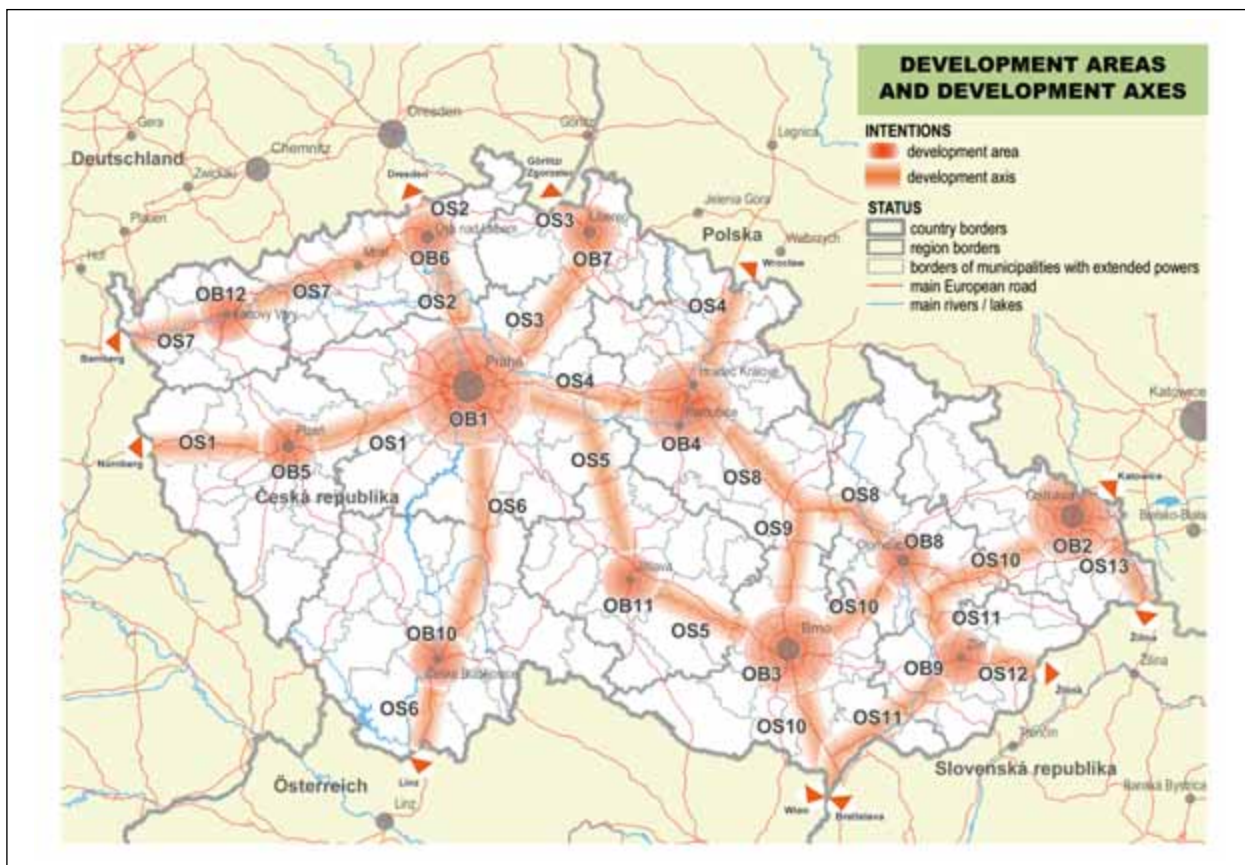
Přehled přístupů jednotlivých států V4+2 k vymezení rozvojových pólů a rozvojových os v národních dokumentech územního rozvoje¹⁾

1) Názvy jednotlivých národních dokumentů územního rozvoje jsou uvedeny v Příloze 1

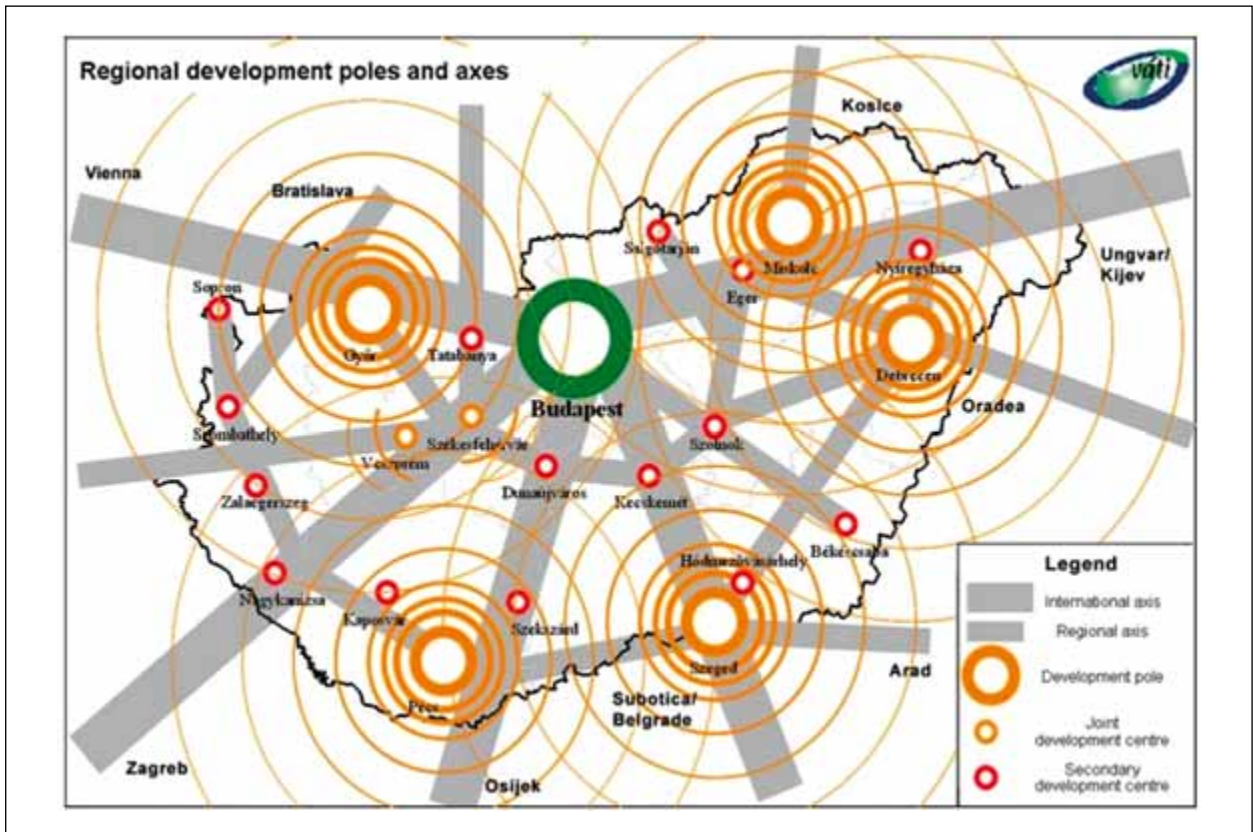
Bulharsko – Rozvojové póly a rozvojové osy

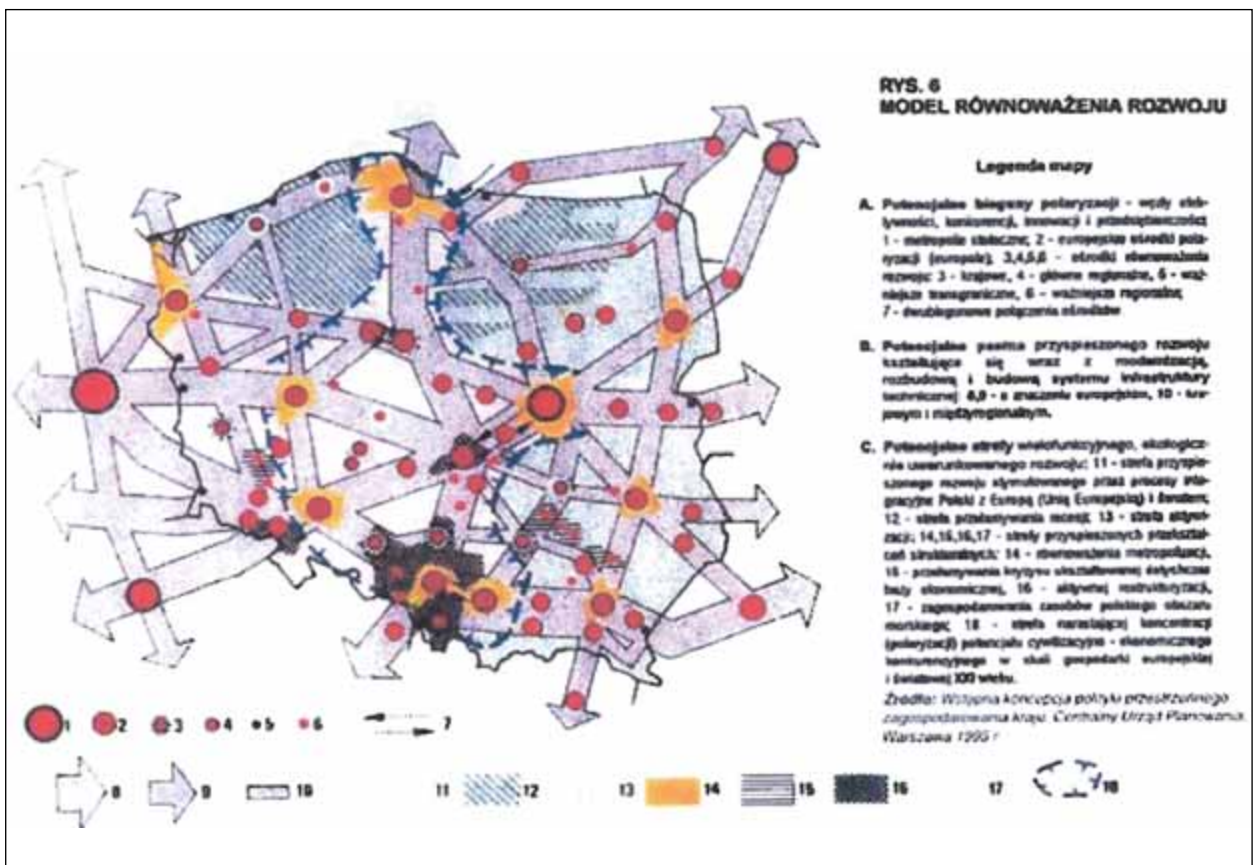
Česká republika – Rozvojové oblasti a rozvojové osy

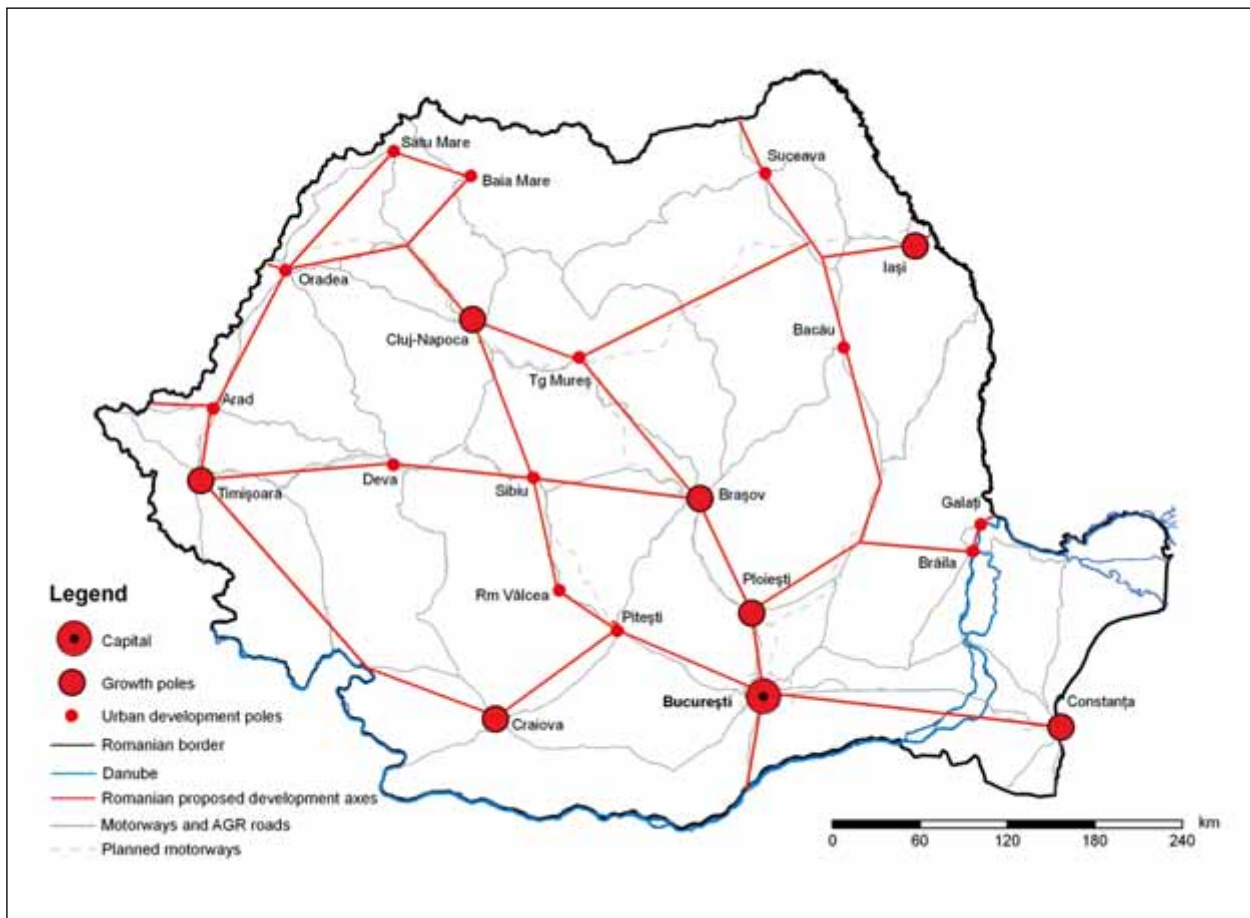
Maďarsko – Rozvojové póly a rozvojové osy

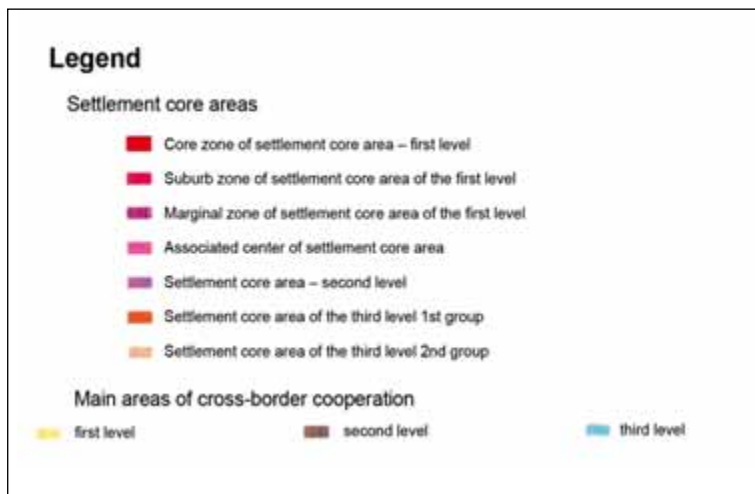
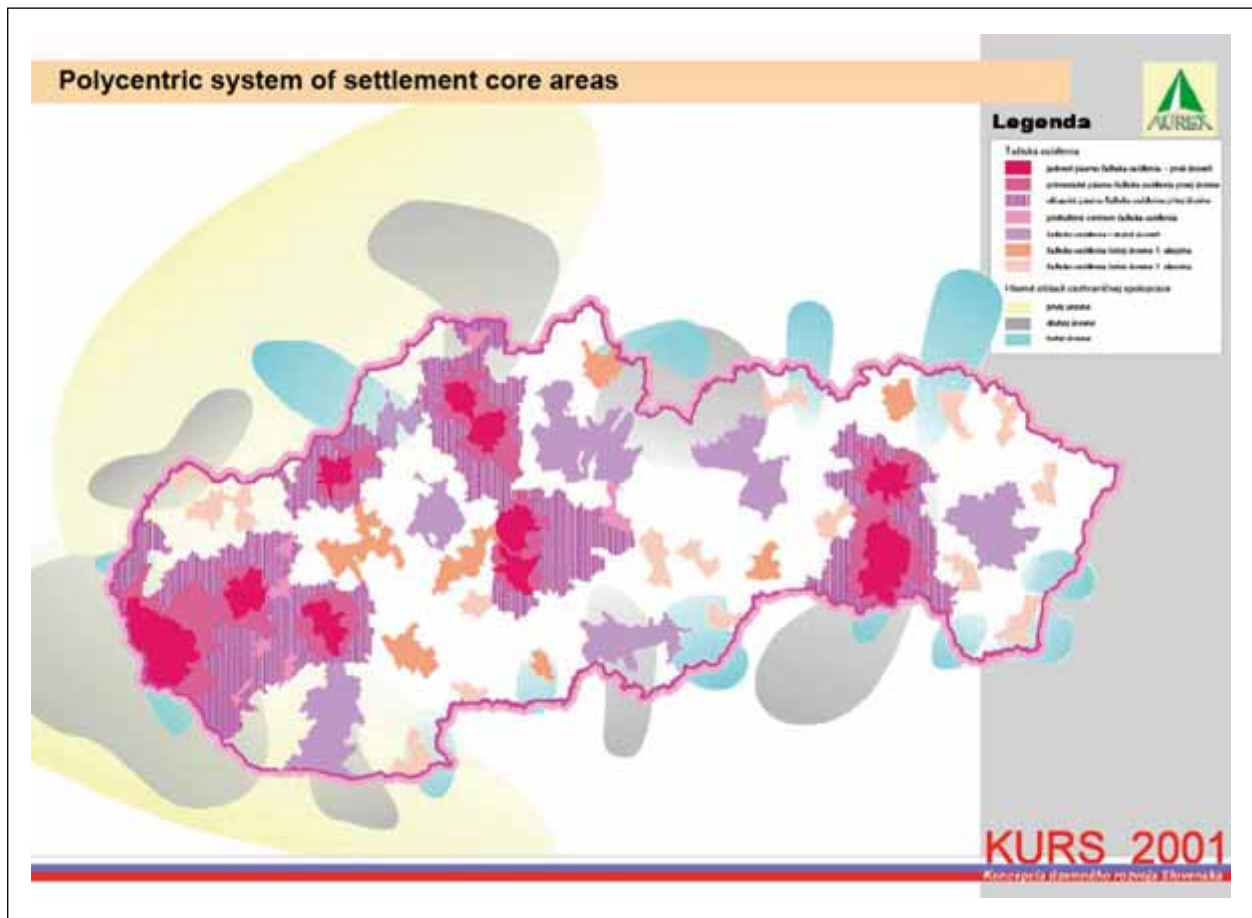
Polsko – Model rovnovážného rozvoje

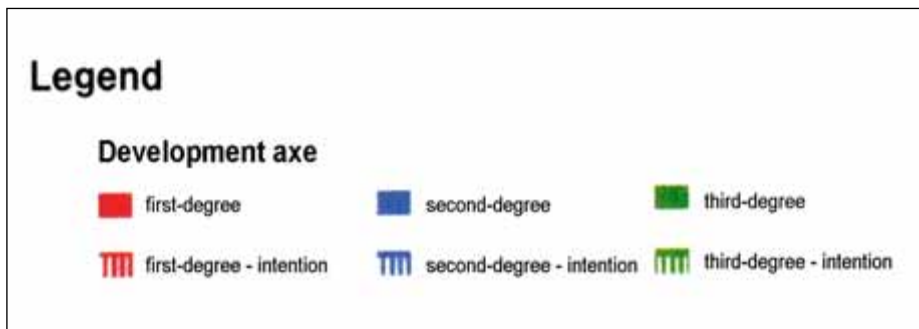
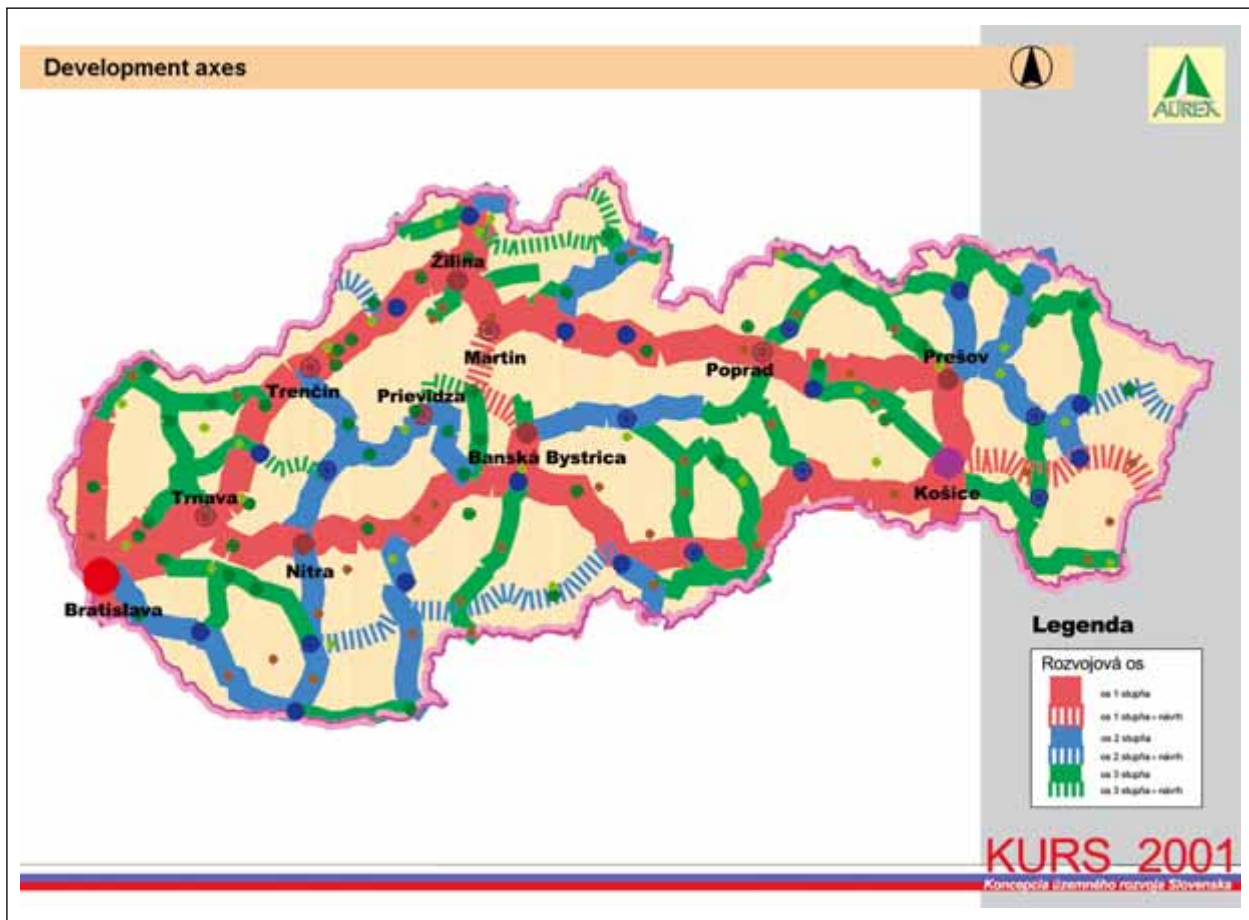

Rumunsko – Rozvojové póly a rozvojové osy

Slovensko – Polycentrický systém těžisek osídlení

PŘÍLOHA 4

Vymezení dopravních sítí podle jejich příslušnosti k mezinárodním dohodám na území států V4+2

ŽELEZNIČNÍ SÍŤ - DOHODY

Vymezení železniční sítě podle její příslušnosti k mezinárodním dohodám na území států V4+2

SILNIČNÍ SÍŤ DLE DOHOD

Vymezení silniční sítě podle její příslušnosti k mezinárodním dohodám na území států V4+2

PŘÍLOHA 5

Odkazy na dostupné informace o systémech územního plánování v jednotlivých zemích

MAĎARSKO

Systém územního plánování v Maďarsku a heslář pojmů, 2008 („Heslář“)

[Presentation of the Hungarian Spatial Development Policy and Glossary of Terms, 2008 („Glossary“)]

Anglická verze dokumentu je dostupná na následující internetové adrese:

<http://www.terport.hu/main.php?folderID=2802>

ČESKÁ REPUBLIKA

Územní plánování v České republice 2007

(Town and Country Planning in the Czech Republic 2007)

Anglická verze dokumentu je dostupná na následující internetové adrese:

<http://www.uur.cz/images/publikace/metodickeprirucky/plnezneni/uzemni-planovani-v-cr-2007-cz-an/uzemni-planovani-cr-08-2007-an.pdf>

Podrobnější materiál podobný maďarskému „Hesláři“ bude zpracován v následujícím období spolupráce.

BULHARSKO, POLSKO, RUMUNSKO A SLOVENSKO

Materiál podobný maďarskému „Hesláři“ bude zpracován v následujícím období spolupráce.

Společný dokument
územního rozvoje
států V4+2

Vydal:
Ústav územního rozvoje
Jakubské nám. 3, 602 00 Brno
Sazba a tisk:
GRAFEX – agency, s.r.o.
Výstavní 17, 602 00 Brno

1. vydání, Brno 2010

ISBN 978-80-87318-10-2

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Rozvoj ve všech oblastech

Ministerstvo pro místní rozvoj CR
Odbor komunikace
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1
Tel.: +420 224 861 126
E-mail: tiskove@mmr.cz

Ministerstvo pro místní rozvoj CR
Odbor územního plánování
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

Kontaktní osoby:
Ing. arch. Martin Tunka, CSc.
Tel.: +420 224 862 301
E-mail: martin.tunka@mmr.cz

Ing. Filip Novosád
Tel.: +420 224 862 279
E-mail: filip.novosad@mmr.cz

Ústav územního rozvoje (ÚÚR)
Jakubské náměstí 3
601 00 Brno

Kontaktní osoba:
Mgr. Robert Veselý
Tel.: +420 542 423 115
E-mail: vesely@uur.cz